

Als baby in de buitenruimte

BRON: Expertisecentrum Kinderopvang, 2025

Mogelijk gemaakt met een projectsubsidie van Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Beleef de buitenruimte zoals een baby dat doet. Zo ontstaat er meer inzicht in hoe jonge kinderen hun omgeving ervaren en wat zij nodig hebben in een natuurlijke speelruimte. Pedagogisch professionals gaan met een formulier aan de slag en reflecteren op de uitkomsten tijdens een teamoverleg.

VOOR WIE

Pedagogisch coaches en pedagogisch professionals

DOEL

Het vergroten van het bewustzijn over de beleving van baby's en dreumesen in de buitenruimte. Door zelf letterlijk in hun positie te stappen, kunnen pedagogisch professionals kritisch reflecteren op de inrichting, veiligheid, prikkelrijkdom/-armoede en aantrekkelijkheid van hun buitenruimte voor de allerkleinsten.

WAT

Een ervaringsgerichte reflectietool waarbij deelnemers via vijf lichaamshoudingen - die passen bij de ontwikkelingsfasen van baby's en dreumesen - de buitenruimte verkennen met al hun zintuigen.

WERKWIJZE

Deze oefening laat pedagogisch professionals de buitenruimte ervaren vanuit het perspectief van een baby in vijf houdingen. Met behulp van matjes, een timer en waarnemingsformulieren observeren zij bewust met al hun zintuigen. Na elke houding noteren ze hun bevindingen, die later gezamenlijk worden besproken tijdens een reflectiemoment om tot verbeteringen in de inrichting of het gebruik van de buitenruimte te komen.

GOED OM TE WETEN

Baby's ervaren hun omgeving vooral via hun lichaam en zintuigen. Hun perspectief is laag bij de grond en ze zijn afhankelijk van de directe omgeving om hen heen. Wat voor volwassenen vanzelfsprekend of onopvallend is, kan voor baby's overweldigend of juist saai zijn. Door hun positie aan te nemen, krijg je als professional waardevolle inzichten in wat écht werkt voor de jongsten in de groep.

Vorbereiding en introductie

Zorg voor de benodigde materialen:

Matjes of kleden, geprinte formulieren, potloden/pennen en eventueel een timer of belletje voor het signaal.

Introduceer het doel van de oefening:

Het verkennen van de buitenruimte vanuit baby-perspectief. Dit gaan de pedagogisch professionals doen vanuit verschillende houdingen: liggend op de rug, liggend op de buik, op handen en knieën, zittend op de billen, en ten slotte zittend met het bovenlichaam opgericht. Na iedere houding maken de professionals korte aantekeningen over wat ze hebben waargenomen.

Start van de oefening

Laat de professionals een eigen plek in de buitenruimte kiezen en vraag hen om te gaan liggen op hun mat of kleed, op de rug. Zet een timer op drie minuten en vraag de professionals direct daarna om aantekeningen te maken in het formulier over hun waarnemingen.

Rol van de pedagogisch coach tijdens het ervaren

Als pedagogisch coach begeleid je het proces. Geef per positie drie minuten de tijd en stimuleer het gebruik van alle zintuigen. Geef de professionals ook de tijd om daarna aantekeningen te maken over hun waarnemingen. Je begeleidt de overgang naar de volgende houdingen: liggend op de buik, op handen en knieën, zittend op de billen, en ten slotte zittend met het bovenlichaam opgericht.

Reflectie tijdens teamoverleg

Na afloop leid je als pedagogisch coach een reflectiegesprek tijdens het teamoverleg waarbij de antwoorden van het formulier worden besproken.

- Welke overeenkomsten vallen op?
- Welke verschillen vallen op?
- Over welke verbeteringen/ aanpassingen zijn we het eens?
- Wat is ervoor nodig om dit door te voeren?
- Wanneer gaan we dit evalueren?

→ Formulier 'Als baby in de buitenruimte'

3/3

Geef voor elk van de drie aspecten een score van **0 (helemaal niet)** tot **5 (zeer)**, door bolletje(s) in te kleuren.

Naam:

Datum:

**Plek waar je buitenruimte gaat
ervaren als baby/dreumes:**

1 2 3 4 5
○ ○ ○ ○ ○

Houding	Wat neem je waar? Wat valt op qua geluiden, geuren, zichtlijnen, temperatuur, ondergrond, etc.?	Hoe prettig, veilig of uitnodigend is de ruimte voor baby's/ dreumesen?	Toelichting	Welke verbeteringen of aanpassingen zouden helpend zijn?
Liggend op de rug		Prettig: ○ ○ ○ ○ ○ Veilig: ○ ○ ○ ○ ○ Uitnodigend: ○ ○ ○ ○ ○		
Liggend op de buik		Prettig: ○ ○ ○ ○ ○ Veilig: ○ ○ ○ ○ ○ Uitnodigend: ○ ○ ○ ○ ○		
Op handen en knieën		Prettig: ○ ○ ○ ○ ○ Veilig: ○ ○ ○ ○ ○ Uitnodigend: ○ ○ ○ ○ ○		
Zittend op de billen		Prettig: ○ ○ ○ ○ ○ Veilig: ○ ○ ○ ○ ○ Uitnodigend: ○ ○ ○ ○ ○		
Zittend (op knieën) met het bovenlichaam opgericht		Prettig: ○ ○ ○ ○ ○ Veilig: ○ ○ ○ ○ ○ Uitnodigend: ○ ○ ○ ○ ○		